

REScoop.eu manifest

Transició energètica a Europa: la ciutadania activa s'apropia del nou model

Prioritats polítiques per
les eleccions al
Parlament Europeu 2024

RESCOOP.EU

Organització sectorial de

Una visió cooperativa per a Europa

Les prioritats polítiques de REScoop.eu per les eleccions al
Parlament Europeu

El poder pel poble

El poder de la cooperació

REScoop.eu és la federació europea de cooperatives energètiques ciutadanes (ara reconegudes oficialment en el Paquet d'Energia Neta de la UE com a comunitats energètiques "ciutadanes" i "renovables"). Dóna suport a la ciutadania i a les comunitats que volen invertir directament –a través de la propietat – en energia renovable, eficiència energètica, i altres tecnologies que contribueixen a la descarbonització del model energètic. REScoop.eu és membre sectorial de Cooperatives Europe, la branca europea de la International Cooperative Alliance.

Un mitjà pel desenvolupament sostenible i la prosperitat

REScoop engloba comunitats d'energia ciutadanes i d'energies renovables, sovint organitzades com a cooperatives dins la economia social. Inverteixen en produir, compartir, subministrar i distribuir electricitat, calefacció i refrigeració fa partir de fonts d'energia renovables. A més, ajuden als seus membres a participar en la eficiència energètica, les renovacions dirigides per la ciutadania, l'alleujament de la pobresa energètica, la promoció de la flexibilitat, i l'adopció de la mobilitat elèctrica compartida.

Les comunitats energètiques en el centre de la innovació inclusiva

Les comunitats energètiques representen una alternativa a les empreses energètiques comercials, i es caracteritzen per la participació oberta i voluntària, la propietat directa de la ciutadania, la col·laboració amb les petites i mitjanes empreses locals (PIMES) i les administracions locals, el control democràtic, i el compromís de proporcionar beneficis comunitaris (socioeconòmics i ambientals) en comptes de perseguir el benefici econòmic.

Les comunitats energètiques juguen un paper essencial en el foment d'una comunitat més forta, més sana i més resilient i eficient energèticament. Contribueixen a mantenir l'economia europea centrada en el servei a la ciutadania, mentre preserva la seva vitalitat i la democràcia.

Assegurant que la transició energètica beneficia a la ciutadania

La necessitat d'una transició energètica justa

La transició energètica comporta importants canvis socials que no es poden aconseguir amb èxit sense reconèixer i empoderar a la ciutadania i a les seves comunitats locals. La recent crisi del cost de vida i l'augment de les taxes de pobresa energètica, agreujades per l'actual crisi energètica, subratllen la necessitat d'un enfocament per a la transició energètica i l'economia just, inclusiu, des d'abaix i dirigit per la ciutadania.

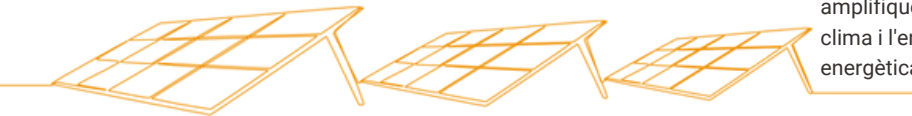
El procomú - energia per a tothom

L'accés a l'energia és un dret bàsic, essencial per a la calefacció, la refrigeració, la llum i el transport. Com a «béns comuns», s'ha de garantir un accés just a les fonts d'energia renovables (eòlica, solar, aquàtica), l'eficiència energètica i altres tecnologies netes per a tota la ciutadania, incloses les que sofreixen vulnerabilitat o pobresa energètica. Les comunitats energètiques, a través dels seus projectes, garanteixen que les energies renovables produïdes localment, i els beneficis econòmics resultants, es mantinguin dins de la comunitat. La recerca a [França](#) i [Alemanya](#) demostra que els projectes renovables controlats i finançats localment ofereixen entre 2 i 8 vegades més retorn a l'economia local que els projectes construïts per desenvolupadors externs.

Impulsant l'economia local

Les comunitats energètiques permeten a la ciutadania i les comunitats locals participar en les decisions sobre la producció i el consum d'energia, controlar els preus que paguen i protegir-la de les crisis energètiques. També donen suport a l'educació i la consciència a la comunitat local, promovent canvis de comportament cap a l'ús d'energia. Col·laboren amb municipis i proveïdors de serveis socials per arribar a llars vulnerables. Les comunitats energètiques ajuden a construir una forta acceptació i suport públic a les energies renovables tant en les zones rurals com urbanes. Diversifiquen el subministrament energètic utilitzant fonts d'energia renovables locals, creant llocs de treball sostenibles i ecològics, impulsant el creixement local i facilitant l'estalvi energètic a llarg termini.

En tota Europa hi ha exemples de com pot prosperar un sistema energètic quan s'abandona l'enfocament amb finalitats lucratives a favor de fins ecològics, democràtics i socials. La propietat col·lectiva i la governança democràtica enforteixen els vincles i la responsabilitat de la comunitat local cap a l'èxit dels projectes i altres qüestions crucials per a la transició energètica. Com l'única manera reconeguda per la UE de governar col·lectivament el sistema energètic, les comunitats energètiques no sols incrementen l'accessibilitat a les energies renovables i a les tecnologies d'eficiència energètica, sinó que també amplifiquen les veus poc representades en la presa de decisions sobre el clima i l'energia, una condició prèvia necessària per a una transició energètica justa.

Un entorn habilitador per a les comunitats energètiques

L'actual crisi energètica posa de manifest el canvi urgent que necessita Europa, de l'energia nuclear i fòssil centralitzada i dependent de les importacions a l'energia renovable: una transició cap a un sistema energètic sostenible, descentralitzat, lliure de carboni i democràtic. Les comunitats energètiques, que organitzen a la ciutadania i a les seves comunitats locals perquè participin activament en la descarbonització, contribueixen de manera significativa als principals objectius de la UE en matèria de política energètica i climàtica.

Mentre que la legislació de la UE, inclòs el paquet d'energia neta, Fit for 55, i REPowerEU, ha reconegut i donat suport a les comunitats energètiques, els Estats membres han trigat a desenvolupar i aplicar polítiques i mesures concretes sobre el terreny. Es necessiten esforços renovats per a desplegar plenament el paper significatiu de la ciutadania activa en la lluita contra el canvi climàtic.

A les comunitats energètiques s'hauria de garantir el dret a participar en el mercat de l'energia, assegurant un tracte igual i proporcionat en els reglaments, a fi d'oferir igualtat de condicions. Es necessiten marcs a nivell nacional que permetin capacitar a la ciutadania de tota la UE per a exercir aquests drets, inclòs l'accés a la informació, l'experiència, el finançament i l'eliminació de les barreres administratives i reglamentàries. Els cobeneficis que generen per al sistema energètic europeu, la seva resiliència i seguretat haurien de ser degudament reconeguts i valorats.

Les comunitats energètiques també poden servir com a eina perquè la ciutadania, les autoritats locals i les PIME contribueixin i es beneficiïn de projectes més grans. [La ciutadania té la capacitat d'invertir fins a 240 mil milions d'euros en la transició energètica per al 2023](#). A través d'acords de compra d'energia, projectes d'autoconsum local i de compartició d'energia, les comunitats energètiques poden ajudar a la indústria a reduir costos, impulsar la competitivitat i garantir la producció i el consum d'energia local i sostenible. L'autonomia estratègica europea en el sector de les energies renovables pot -i ha de- desenvolupar-se amb la propietat ciutadana en el centre.

Les nostres prioritats

REScoop.eu demana a les candidates i als seus partits polítics que estiguin d'acord amb nosaltres que Europa necessita:

1

Garantir una transposició, aplicació i execució plenes i efectives de la normativa de la UE per a crear marcs reguladors i habilitadors sòlids que assegurin la igualtat de condicions per a les comunitats energètiques en el mercat de l'energia.

2

Desenvolupar una estratègia a nivell de la UE per a determinar com les diferents accions de la UE i nacionals poden donar suport al desenvolupament de les comunitats energètiques en diferents àmbits de la política de la Unió Europea.

3

Garantir que les comunitats energètiques rebin suport a través dels fons disponibles de la UE i l'aplicació de les normes d'ajuda estatal, i que es desenvolupin programes de finançament nacionals per a ajudar a projectes comunitaris de risc.

4

Fomentar la inclusió en les comunitats energètiques reduint les barreres per a entrar en aquestes iniciatives i donant-les suport perquè adoptin un paper més fort en la consecució dels objectius socials i siguin més inclusives cap a les llars vulnerables i pobres en energia.

5

Garantir que les comunitats energètiques puguin transmetre els beneficis de la producció local d'energies renovables als seus membres, especialment a través de factures més baixes, garantint l'accés a les xarxes per a compartir energia, la capacitat de subministrament i la celebració d'acords de compra d'energia.

6

Donar suport al paper que les comunitats energètiques poden exercir en la provisió de flexibilitat, fins i tot mitjançant una millor col·laboració amb els operadors del sistema, especialment a nivell local.

7

Garantir que les comunitats energètiques puguin exercir un paper més important en la descarbonització de la calefacció i la refrigeració locals a través d'un marc habilitador i financer per a donar suport a la calefacció i refrigeració comunitàries.

8

Fomentar el paper de les comunitats energètiques en la reducció del consum energètic global a través de l'estalvi energètic, les renovacions dirigides pel·l ciutadania i el compromís amb el primer principi d'eficiència.

9

Promoure la col·laboració entre municipis i comunitats energètiques, proporcionant més finançament i suport tècnic a les autoritats locals, i aclarint les normes al voltant de la contractació pública i les concessions per donar suport a la participació de les comunitats energètiques en les licitacions públiques i l'assignació de concessions.

10

Donar suport a les comunitats energètiques per participar en projectes més grans, com l'eòlica marina, mitjançant l'ús d'eines i programes de finançament dedicats, i la inclusió de criteris per permetre a les comunitats energètiques participar en subhastes i licitacions públiques.

Qui som REScoop.eu?

REScoop.eu és la federació europea de cooperatives energètiques ciutadanes.

Som una xarxa en creixement de 2.250 cooperatives energètiques europees i les seves 1.500.000 ciutadanes actives en la transició energètica.

Escriu-nos

Estem disposades a debatre com es poden desenvolupar i aplicar conjuntament les nostres recomanacions cap a l'enfortiment de l'economia i la societat d'Europa. Animem a les candidates i partits a apropar-se directament a nosaltres per col·laborar i treballar junts.

Escriu-nos

REScoop.eu

Communications Manager

Sara Tachelet,

sara.tachelet@rescoop.eu,

tel:+32 (0) 493 40 09 35

REScoop.eu

Policy Advisor

Stavroula Pappa

stavroula.pappa@rescoop.eu,

tel:+32 (0) 484 12 42 75

Parla amb Cooperatives Europe

Les nostres prioritats estan alineades amb les de Cooperatives Europe.

Cooperatives Europe és l'organització intersectorial europea que promou el model de negoci cooperatiu. En nom de les seves 84 organitzacions membres de 33 països europeus de tots els sectors empresarials, promovem el model de negoci cooperatiu a Europa.

Cooperatives Europe

Mathilde Delabie,

m.delabie@coopseurope.coop

www.coopseurope.coop

Adreça:

Avenue des Arts 7-8
B - 1210 Bruxelles

Pàgina web:

www.rescoop.eu

@REScoopEU

REScoop.EU